

שאלה: באנו יחד לעשות סוף-שבוע בבית מלון ואשתי העירה לי שאין מזוזה בכניסה לחדר שלנו. האם היה מותר לנו לשהות שם? ועוד אשאל, אדם העובר לדירה חדשה ולא הספיק לקנות מזוזה, האם מותר לו לדור בלי מזוזה עד שירכוש?

תשובה: אמרו חז"ל שהבא לפונדק [בית אכסניא לאורחים] הוא פטור מהמזוזה (שו"ע יו"ד רפו סעיף כב). כך לשון "ערוך השולחן" (שו"ע יורה דעה סי' רפו ס"ק מח) "הדר בפונדק פטור ממזוזה, כי דירת עראי היא לפני האורח, שאינו עומד להיות שם אלא כמה ימים. אך אם ישב שם שלוש יום, חייב במזוזה דזהו כבר דירת קבע. וזה אמור כאשר בעל הפונדק הוא גוי, אבל אם בעל הפונדק הוא יהודי ודאי הוא חייב לעשות מזוזות לכל החדרים, שהרי זה ביתו בשביל האורחים".

מזה ברור שכאשר אדם יש לו "דירת קיץ" שהוא יתאכסן שם תקופה ארוכה [חודש ועוד], אפילו שברוב השנה הדירה ריקה, הוא חייב לשים שם מזוזה, כי זה כבר דירת קבע. אבל בפחות משלוש יום, הרבה פוסקים פוטרים אותו ממזוזה (ראה ספר "שערי המזוזה" של הרב שמואל שטיצברג, עמ' עז-עח, שם חילק בין "שוכר דירה" ל"פונדק" שהוא רק לכמה ימים. פונדק נחשב "דירת ארעי" כי הדייר יש לו בית קבוע במקום אחר ויכול בכל רגע לחזור לשם).

מה יעשה אדם שהמזוזה שלו נמסרה לבדיקה ונמצאת פסולה, או העביר לבודק מזוזות ויעברו יום או יומיים עד ששיג מזוזה, או עובר לדירה חדשה ולא הספיק בינתיים לקנות מזוזה? כתב הראשון לציון הרב יצחק יוסף (ילקוט יוסף, שובע שמחות, הלכות מזוזה עמ' שיז-שיח, בשם המרדכי והב"ח ופרי מגדים), שאין איסור לשהות וללון בבית שאין בו מזוזה. יש רק חיוב על האדם, במצבים מסויימים כמו שהזכרנו לעיל, לשים שם מזוזה.

בכל אופן, מן הראוי להפנות תשומת לבם של בעלי המלון, או ההנהלה, שאנו נמצאים במדינה יהודית, ועליהם להמשיך מסורת ישראל ולשים מזוזות בכל החדרים. בשביל מה נלחמנו לחזור ארצה אם לא כדי להמשיך יהדותנו? יעזור לשכנוע זה אם יגידו להם שיש יהודים שיעדיפו לשהות בבת-מלון אחרים, שם כבר יש מזוזות בחדריהם. "ומתוך שלא לשמה, בא לשמה". כי באמת בעלי המלון חייבים לשים מזוזה כי כיון שמטלפים בנקיון המקום ותחזוקו זה לא פחות מבית התבן ובית העצים עבורם, וחייבים לשים מזוזה.